

Co teraz czują Polacy?

Codziennie odczuwamy różne emocje.

Jakie uczucia, emocje towarzyszyły Panu(i) wczoraj?

Tęsknota, nostalgia Zaskoczenie, zdziwienie Upokorzenie
Entuzjizm, ekscytacja Znużenie Wstyd, zażenowanie
Duma, satysfakcja Ulga, odprężenie Wstręt, odraza
Radość, szczęście, zadowolenie
Zdenerwowanie, irytacja, zniecierpliwienie
Strach, niepokój, obawa, lęk Bezsilność, bezradność
Złość, wściekłość, gniew Smutek, żal, przygnębienie
Nic nie czuję(a)m Trudno powiedzieć

A co Pan(i) czuje, kiedy myśli Pan(i)
o bieżącej sytuacji w Polsce?

Znużenie Zaskoczenie, zdziwienie Tęsknotę, nostalgię
Dumę, satysfakcję Bezsilność, bezradność Ulgę, odprężenie
Zdenerwowanie, irytację, zniecierpliwienie
Strach, niepokój, obawę, lęk Upokorzenie
Wstręt, odrazę **Wstyd, zażenowanie** Entuzjizm, ekscytację
Smutek, żal, przygnębienie Złość, wściekłość, gniew
Radość, szczęście, zadowolenie
Nic nie czuję Trudno powiedzieć

Badanie „Emocje” zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI)
w okresie od 22 do 26 stycznia 2024 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000)

W badaniu telefonicznym¹ zapytaliśmy Polaków o uczucia. Z jednej strony interesowały nas wszystkie emocje, które towarzyszyły ankietowanym w ciągu dnia poprzedzającego badanie, z drugiej – konkretnie te, które odczuwali, myśląc o aktualnej sytuacji w naszym kraju. Badani wybierali z listy 15 uczuć, których kolejność była w każdym wywiadzie losowa.

W życiu codziennym – jeśli nie doprecyzowywać, że chodzi o sytuację w Polsce – mieszają się emocje pozytywne i negatywne, choć, co warto podkreślić, wyraźnie przeważa nad innymi odczucie szczęścia, radości i zadowolenia, wskazywane przez połowę badanych (49%). Więcej niż co czwarty ankietowany w dniu poprzedzającym badanie czuł zdenerwowanie, irytację, zniecierpliwienie (28%), tyle samo ulgę, odprężenie (28%), a nieco mniej dumę, satysfakcję (25%), znużenie (23%) oraz strach, niepokój (21%). Mniej niż jednej piątej badanych dzień przed pomiarem towarzyszyły entuzjazm, ekscytacja (18%), bezsilność, bezradność (18%), smutek, żal, przygnębienie (17%) oraz złość, wściekłość i gniew (17%). Rzadziej doświadczano zaskoczenia, zdziwienia (15%), wstydu, zażenowania (14%), tęsknoty, nostalgii (13%), a najrzadziej uczuć jednoznacznie nieprzyjemnych – wstrętu, odrazy (5%) oraz upokorzenia (5%). Trzech na stu ankietowanych (3%) mówi, że nic nie czuło.

CBOS

RYS. 1. Codziennie odczuwamy różne emocje. Jakie uczucia, emocje towarzyszyły Panu(i) wczoraj?

¹ Badanie „Emocje” zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI) w okresie od 22 do 26 stycznia 2024 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

Pierwsze osiem stanów emocjonalnych odczuwanych w odniesieniu do aktualnej sytuacji w Polsce to – poza jednym neutralnym – stany negatywne, z wyraźną przewagą trzech: zdenerwowania (42%), niepokoju (40%) i wstydu (36%). Sporo osób, myśląc o bieżącej sytuacji w kraju, czuje bezradność (31%), złość (26%), przygnębienie (22%) i znużenie (21%). Neutralną emocją w pierwszej ósemce jest zaskoczenie (25%). Uczucie zadowolenia lokuje się dopiero na dziewiątym miejscu (18%). Częściej niż w emocjach towarzyszących badanym na co dzień, bez odwołań do bieżącej sytuacji w Polsce, występują tu takie negatywne stany, jak odraza (15%) i upokorzenie (9%).

CBOS

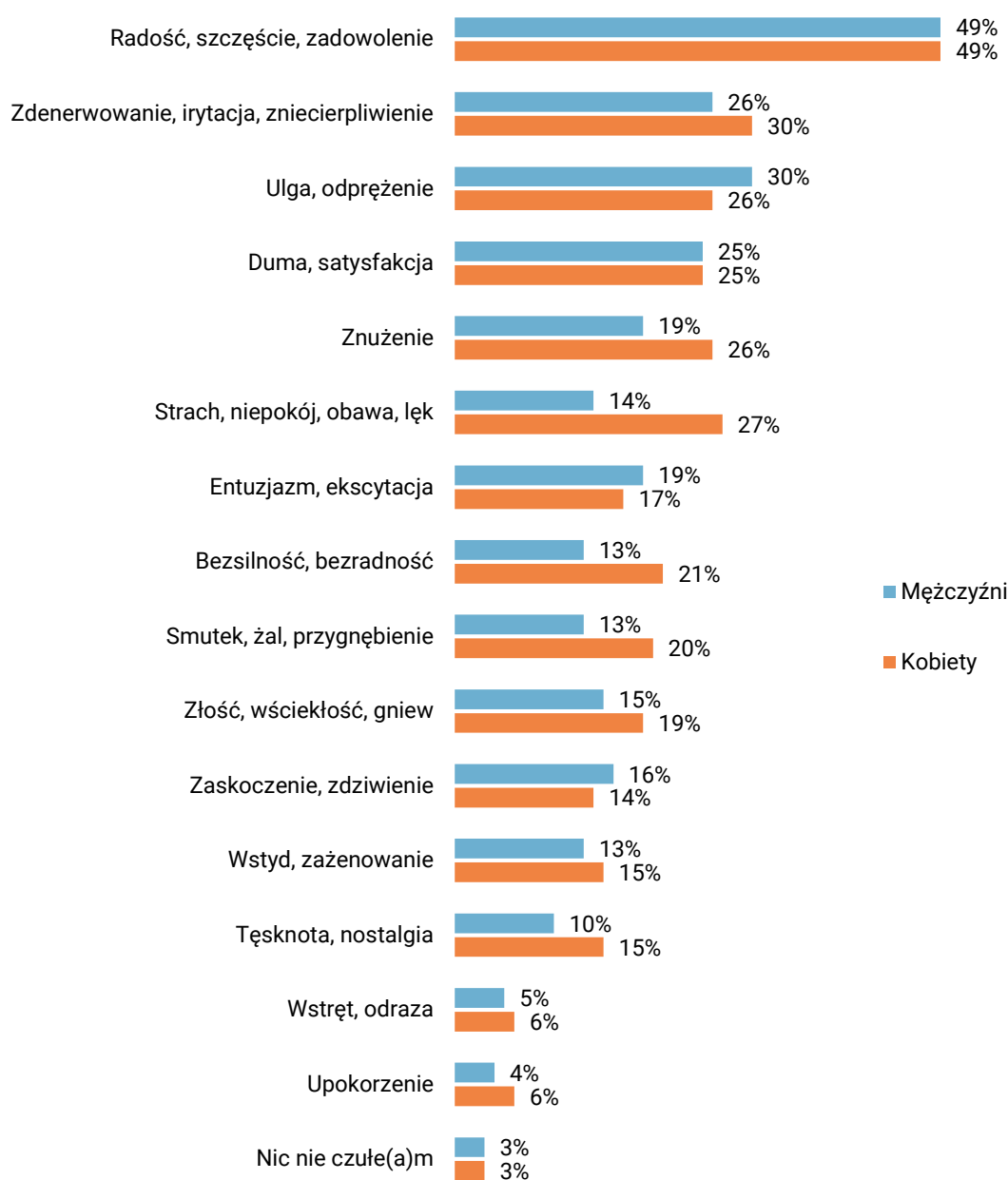
RYS. 2. A co Pan(i) czuje, kiedy myśli Pan(i) o bieżącej sytuacji w Polsce?

Kobiety w większym stopniu niż mężczyźni w dniu poprzedzającym badanie odczuwały emocje negatywne, przede wszystkim strach, ale również bezsilność, smutek, znużenie, zdenerwowanie. Częściej też towarzyszyło im uczucie tęsknoty, nostalgii. Mężczyźni z kolei nieco częściej mówią o uczuciu ulgi i odprężenia. Warto mieć na uwadze, że ta nierówność ze względu na płeć niekoniecznie bierze się z różnic w przeżywaniu emocji między kobietami a mężczyznami, a może raczej wynikać z większej gotowości kobiet do przyznawania się do tego, co w odczuciu pewnej części mężczyzn bywa poczytywane za słabość.

CBOS

RYS. 3. Jakie uczucia, emocje towarzyszyły Panu(i) wczoraj?

Najmłodszy respondenci (18–24 lata) wyróżniają się na tle innych pod względem odczuwania niektórych emocji pozytywnych, przede wszystkim szczęścia i podekscytowania oraz – choć w mniejszym stopniu – dumy. Rzadziej niż pozostali czuli się bezradni, zdenerwowani i upokorzeni, natomiast w zauważalnie większej mierze byli znużeni. Stosunkowo pozytywnie na tle innych, jeśli chodzi o dobrostan psychiczny, wypadają młodzi respondenci mający od 25 do 34 lat. Zauważalnie częściej od ogółu badanych odczuwali oni entuzjazm, odprężenie, a rzadziej złość, zażenowanie, niepokój. Osoby w wieku 35–44 lata wyróżniają się *in plus* przede wszystkim uczuciem dumy, natomiast *in minus* – niepokoju. Mającym od 45 do 54 lat częściej niż innym towarzyszyło uczucie zażenowania, rzadziej uczucie szczęścia. Osoby po 54 roku życia w mniejszej mierze czuły podekscytowanie, entuzjazm. W najłabszej kondycji psychicznej są najstarsi badani (65+). Na tle ogółu wyraźnie rzadziej doświadczali radości, satysfakcji, odprężenia, w większym stopniu natomiast bezsilności, upokorzenia i złości.

TABELA 1

Jakie uczucia, emocje towarzyszyły Panu(i) wczoraj?	Wiek					
	18–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65+
	w procentach					
Radość, szczęście, zadowolenie	74	53	51	43	50	38
Zdenerwowanie, irytacja, zniecierpliwienie	23	30	27	31	27	28
Ulga, odprężenie	25	37	33	28	30	19
Duma, satysfakcja	32	25	36	25	25	14
Znużenie	35	25	21	20	22	19
Strach, niepokój, obawa, lęk	21	16	16	23	19	27
Entuzjazm, ekscytacja	36	29	18	15	13	8
Bezsilność, bezradność	11	17	14	19	14	25
Smutek, żal, przygnębienie	15	14	14	13	21	21
Złość, wściekłość, gniew	14	10	17	20	16	22
Zaskoczenie, zdziwienie	17	22	14	15	11	13
Wstyd, zażenowanie	11	8	14	21	15	14
Tęsknota, nostalgia	12	16	15	9	16	10
Wstręt, odraza	2	6	6	8	4	5
Upokorzenie	0	1	2	6	6	11
Nic nie czułem(a)m	0	1	3	3	3	6

Jakie emocje, jeśli chodzi o sytuację w kraju, panują wśród zwolenników poszczególnych ugrupowań? Można ogólnie powiedzieć, że pod tym względem istnieje bardzo wyraźny podział na elektoraty partii rządzącej koalicji oraz opozycji. Wśród tych ostatnich dominują emocje negatywne, a rzadziej odczuwane są te pozytywne. Zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji Wolność i Niepodległość są w tym do siebie podobni, jednak istnieją między nimi też pewne różnice. Sympatycy PiS w większej skali odczuwają takie emocje, jak smutek, strach i złość. Z kolei potencjalni wyborcy

Konfederacji w zauważalnie większej mierze czują irytację, znużenie, wstyd, ale także bezsilność i wstręt. W jeszcze mniejszym stopniu niż zwolennicy PiS deklarują oni uczucia pozytywne, jak radość i odprężenie. Spośród elektoratów rządzącej koalicji w najlepszych nastrojach są osoby popierające Koalicję Obywatelską. Wyróżniają się one najwyższymi na tle pozostałych odsetkami deklarujących takie stany, jak radość, satysfakcja, ulga, podekscytowanie, a jednocześnie najrzadziej odczuwają obawę, bezsilność czy odrazę. Na tle elektoratów koalicyjnych zwolennicy Trzeciej Drogi wydają się być w reakcjach na aktualną sytuację w Polsce najbardziej umiarkowani. Wyróżniają się spośród pozostałych najniższym poziomem gniewu, chociaż obecna rzeczywistość nieco częściej niż w przypadku sympatyków KO wywołuje u nich znużenie i zniecierpliwienie. Z kolei wyborcy Lewicy wyróżniają się na tym tle najwyższym odsetkiem odczuwających zażenowanie – przewyższają pod tym względem elektorat PiS, a bliżej im do sympatyków Konfederacji – oraz zniecierpliwienie. W porównaniu do pozostałych dwóch elektoratów rządzącej koalicji częściej towarzyszy im niepokój. Z elektoratem Trzeciej Drogi łączy ich znużenie bieżącą sytuacją w kraju, które w zauważalnie mniejszym stopniu odczuwają wyborcy KO.

TABELA 2

A co Pan(i) czuje, kiedy myśli Pan(i) o bieżącej sytuacji w Polsce?	Na kandydata której ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?				
	Koalicja Obywatelska	PIŚ	Trzecia Droga	Konfederacja WiN	Lewica
	w procentach				
Zdenerwowanie, irytację, zniecierpliwienie	40	48	48	59	51
Strach, niepokój, obawę, lęk	24	54	38	49	46
Wstyd, zażenowanie	35	44	39	57	52
Bezsilność, bezradność	18	44	30	48	21
Złość, wściekłość, gniew	20	46	15	41	25
Zaskoczenie, zdziwienie	19	27	28	24	27
Smutek, żal, przygnębienie	10	37	14	24	12
Znużenie	16	26	28	42	28
Radość, szczęście, zadowolenie	37	10	25	5	27
Ulgę, odprężenie	31	8	24	4	28
Wstręt, odrazę	7	21	13	26	14
Dumą, satysfakcję	31	6	18	3	27
Entuzjazm, ekscytację	21	7	14	3	15
Upokorzenie	4	19	6	20	5
Tęsknotę, nostalgię	2	14	4	9	7
Nic nie czuję	4	5	1	1	1